

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16515-11-09 מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

בפני כב' השופט מנחם (מריו) קליין

התובעים

1. ס. מ. ז"ל

2. נ. מ.

3. ע. מ.

נגד

הנתבעת

שירותי בריאות כללית בע"מ

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

"למוות

התאהבתי בך במבט ראשון

איך שהבנתי רציתי

התחלתי להופיע לי בחלום

מאז שהכרתי רק עלייך חשבתי

ידעתי שאתה מושלם

שאתך אין בעיות

ידעתי שלא תנטוש כמו כולם

ואיתך לא יהיו מחשבות למה כל כך קשה להשיג

למה מפחדים ממך

בוא נכיר, בוא תציג

אותך, אותך, ורק אותך.

איתך אני רוצה לישון

אותך אני רוצה לנשום

איתך אני לא רוצה לחיות

מוות אתה הראשון"

(שיר שכתבה המנוחה ס. מ. ז"ל)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

רקע והשתלשלות העניינים בתיק

בפניי מונחת תביעתם של עיזבון המנוחה ס. מ. ז"ל ששמה קץ לחייה בדמי ימיה בהיותה בת 15 שנים (להלן: "המנוחה"), וכן תביעתו של מר מ. ע., אביה של המנוחה (להלן: "התובע"), וכן תביעתה של גב' מ. נ. (להלן: "התובעת") (וביחד: "ההורים"), בגין נזקים שנגרמו לעיזבון בתור יורשים.

האירוע הטראגי בו שמה המנוחה קץ לחייה התרחש ביום 9.9.08 זמן שהייתה מאושפזת במרכז לבריאות הנפש "גהה" (להלן: "בית החולים"). המנוחה גנבה את מפתחות המחלקה בה אושפזה, הותירה אותם בידיה לזמן רב וכשהזדמן לה העיתוי המתאים לכך, ברחת מבית החולים אל בניין סמוך לו, ושם קפצה אל מותה (להלן: "האירוע"). שירותי בריאות כללית הינה הבעלים וואו בעלת השליטה והמחזיקה בבית החולים (להלן: "הנתבעת").

כתב התביעה הוגש לבית המשפט ביום 15.11.09 כאשר התובעים טוענים לתשלום פיצויים ממוניים ולא ממוניים. לאחר סיום ההליכים המקדמיים הפנית את הצדדים להליך גישור, הליך אשר לא הניב פרי, ומשלא התגבשה הסכמה כלשהיא בין הצדדים, לא היה מנוס מלקבוע תיק זה להוכחות.

דיון ההוכחות הראשון בתיק התקיים ביום 9.9.2012 בו העידו התובע והתובעת. ביום 17.12.12, העיד ד"ר הטב יוסף. ביום 30.1.13 העידה ד"ר לואיזה בולוביק ופרופ' צבי זמישלני. דיון ההוכחות האחרון בתיק התקיים ביום 20.5.13 בו העיד פרופ' משה קוטלר. הצדדים ביקשו להגיש סיכומים בכתב. התובעים הגישו את סיכומיהם ביום 17.6.13, ואילו הנתבעת הגישה את סיכומיה ביום 15.9.13.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1

2

3

4 התביעה מגוללת בסיכומיה את פרשת מותה הטראגי של המנוחה, שקפצה אל מותה ביום
5 9.9.08 בהיותה בת 15 שנים בלבד.

6 ביום 10.11.05 אושפזה המנוחה בבית החולים גהה בפעם ראשונה, בעקבות בעיות משמעת
7 חמורות והתבטאויות על רצונה להתאבד. המנוחה אושפזה במחלקה ד' שהינה מחלקה
8 המכונה מחלקת "אשפוז סגורה" לנוער, וכניסה ויציאה ממנה כרוכה באישור הצוות
9 הרפואי. בתקופה הזאת המנוחה ברחה מהמחלקה מספר פעמים.

10

11 ביום 11.3.07 לאחר שהצוות התרשם משיפור במצבה של המנוחה, שיחרר אותה מהאשפוז,
12 ובהסכמת ההורים, היא עברה לפנימייה הטיפולית "עדנים". ביום 29.10.07 אושפזה
13 המנוחה פעם נוספת במחלקה ד' בבית החולים, וזאת בשל "החרפה התנהגותית המלווה
14 בתוקפנות ובסיכון לעצמה" (נספח ה' לתצהיר התובעת).
15 המנוחה הועברה למחלקה א' שהינה מחלקה בעלת ההשגחה החמורה ביותר ואינה מאפשרת
16 כלל יציאה של המטופל מהמחלקה.

17

18 על אף זאת, המנוחה הצליחה לברוח מבית החולים באמצעות מפתח המאסטר שבחזקתה
19 יחד עם שני מטופלים אשר גם הם מוגדרים כמסוכנים לעצמם, זאת חרף העובדה שבבית
20 החולים ישנם מצלמות אבטחה. המנוחה הגיעה לבניין סמוך לבית החולים ברחוב קפלן 9,
21 פתח-תקווה, עלתה לקומה השמינית ומשם קפצה אל מותה.

22

23 ב"כ התובעים המלומדת טענה כי הנתבעת התרשלה בהשגחה על המנוחה. המנוחה אושפזה
24 בבית החולים בשל כך שהיא נמצאת בסכנת התאבדות, בעבר ניסתה להתאבד דרך לקיחת
25 כדורים, אושפזה בהתאם לצו בית משפט. למרות זאת, ועל אף שבבית החולים ידעו כי היה
26 בחזקת המנוחה מפתח מאסטר וכי המנוחה ברחה לא אחת מבית החולים, הם לא השגichו
27 עליה כראוי, ולא מנעו את הטרגדיה שהייתה צפויה מראש.

28

29 ב"כ הנתבעת המלומד טען כי דין התביעה להידחות. מטרתו של בית חולים לטיפול
30 פסיכיאטרי היא ליצור למטופלים הדמיה לחיים קהילתיים בשאיפה שלאחר הטיפול
31 במחלקה יהיה באפשרות המטופלים להשתלב במסגרות מתאימות בקהילה. אין זו מטרתו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 של בית החולים להוות בית סוהר עבור המטופלים ולקשור אותם או להציב שומרים צמודים
2 למטופלים על מנת למנוע בריחתם של המטופלים. מה עוד, שגם בבתי סוהר ועל אף כל
3 ההשגחה שנמצאת, אסירים מצליחים לבורח.
4
5 יתירה מזו טענה הנתבעת כי המדובר בבחורה אשר סבלה מהפרעת התנהגות עוד משחר
6 ילדותה. כך למשל כבר בגיל 3 טיפסה המנוחה על גדר גבוהה בגן הילדים על מנת לברוח
7 מהגן, ובגיל 4 שנים הציתה את גן הילדים בו היא למדה. התנהגותה הסוטה מהנורמה
8 המקובלת המשיכה גם בשלב היסודי והתיכון. בגיל צעיר עשתה פירסינג, ועקב ריב עם
9 ההורים, איימה באובדנות.
10
11 בשנת 2005 אושפזה המנוחה בפעם הראשונה אצל הנתבעת, וזאת למשך שנה וארבעה
12 חודשים. לאחר תקופת אשפוז ארוכה, אשר הוארכה מדי פעם ע"י בית המשפט, התקיימה
13 ועדה פסיכיאטרית חוזרת, אשר המליצה חד משמעית על שחרורה של המנוחה מהמחלקה
14 והעברתה למוסד סגור לנוער עם התנהגות עבריינית. בעקבות המלצה זו, הוגשה בקשה לבית
15 המשפט לנוער להורות על המשך האשפוז אך בקשה זו נדחתה, מאחר והדבר נוגד את
16 המלצת הועדה הפסיכיאטרית, דבר שאומר שיש לשחרר את המנוחה מבית החולים. על אף
17 זאת, מנהל בית החולים הסכים להמשיך להחזיק את המנוחה במחלקה גם ללא הצדקה
18 רפואית, אלא מתוך חוש של אחריות ציבורית, ומתוך ידיעה כי סופה של המנוחה יהיה
19 להתגלגל ברחובות.
20
21 בריחת המנוחה ביום 9.9.08 נעשתה בעת החלפת משמרות. שליח של בית החולים, שראה את
22 המנוחה ושני מטופלים נוספים יוצאים מחניון בית החולים לרחוב, צלצל למחלקה, ובעקבות
23 זאת, המחלקה דווחה למשטרה, ולעוד גורמים אחרים.
24
25 באותו לילה, נמצאה גופתה של המנוחה ללא רוח חיים, כאשר בדמה רמת אלכוהול
26 משמעותית.
27 משכך הם פני הדברים, יש לדחות את תביעת התובעים, ואין להטיל אחריות כלשהי על
28 הנתבעת.
29
30
31
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

דיון והכרעה

פקודת הנזיקין, סעיפים 35-36, קובעת כלהלן:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה. החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף".

מאלף להיזכר כי ביסוד ניסוח זה של עוולת הרשלנות עומד הציווי המקראי "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךְ" [ויקרא יט, יח]. כדברי השופט לורד אטקיין:

"The rule that you are to love your neighbour becomes in law: You must not injure your neighbour... You must take reasonable care to avoid acts or omissions which can reasonably foresee would be likely to injure your neighbour...(i.e.) persons who are so closely and directly affected by my act that I ought reasonably to have them in contemplation as being so affected when I am directing my mind to the acts or omissions which are called in question".

[Donoghue v. Stevenson [1932] UKHL 100 (26 May 1932), Lord Atkin's opinion, 3rd par.].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

- 1 במקרה דנן לאור עדויות העדים ולאור כל המסמכים המצורפים לתיק בית משפט ולעדויותם
2 של התובעים ושל שאר העדים סבורני כי יש מקום לדון בעוולת הרשלנות של הנתבעת.
3 מטעם הצדדים הוגשו שתי חוות דעת. מטעם התובעים הוגשה חוות דעת מטעם ד"ר יוסי
4 הטב, רופא פסיכיאטר, למבוגרים, מתבגרים וילדים, אשר הגיע למסקנה כי לא ננקטו צעדים
5 מחמירים שהיה בהם למנוע, אולי, התאבדות זו של המנוחה.
6 מטעם הנתבעת הוגשה חוות דעת מטעם ד"ר משה קוטלר, מומחה לפסיכיאטרית, אשר הגיע
7 למסקנה כי הנתבעת פעלה ללא כל דופי, וכי המנוחה לקתה בהפרעת התנהגות חמורה
8 ומתמשכת מאז ילדותיה.
- 9 השאלה הראשונה עליה יש לתת מענה בבחינת קיומה של רשלנות הנתבעת היא האם קיימת
10 חובת זהירות מושגית? קיומה נבחן על פי מבחן הצפיות: האם אדם סביר יכול או צריך היה
11 לצפות להתרחשות הנזק?
- 12 קיומה של חובת הזהירות המושגית נקבע על-פי מבחן הצפיות. המבחן הוא, אם אדם סביר
13 "צריך היה" (Ought to) לצפות להתרחשות הנזק. נקודת המוצא העקרונית היא, כי מקום
14 שניתן לצפות נזק, כעניין טכני, קיימת חובת זהירות מושגית, אלא אם כן קיימים שיקולים
15 של מדיניות משפטית, השוללים את החובה.
- 16
- 17 במסגרת השיקולים להם נזקק בית המשפט כעניין של מדיניות שיפוטית עליו לאזן בין
18 האינטרסים השונים ובהם הצורך להבטיח חופש פעולה מזה והצורך להגן על הרכוש והגוף
19 מזה. יש אף להתחשב בסוג הנזק ובדרכי התרחשותו, ואת השפעת ההכרעה על דרכי
20 התנהגותם של הבריות בעתיד. כמו כן יש לשקול את המעמסה הכספית, אשר תוטל על סוג
21 מסוים של מזיקים או ניזוקים בעקבות הטלתה או אי הטלתה של האחריות. (ראה למשל את
22 העקרונות שבכלכלה ומשפט שהותוו על ידי השופט הנד במשפט האמריקאי).
- 23 בענייננו קבע ביהמ"ש העליון בפסיקה עניפה ועקבית, כי קיימת חובת זהירות מושגית של
24 רופא ומוסד רפואי כלפי חולה המצוי בטיפולו (ראה: ע"א 552/66 לויט נ' קופת חולים של
25 ההסתדרות הכללית פ"ד כב 480(2); ע"א 744/76 שרתיאל ואח' נ' קפלר ואח' פד לב(1) 114;
26 ע"א 705/78 רמון נ' מאוטנר, פד ל"ד(1) 550; ע"א 4025/91 צבי נ' ד"ר קרול, פד נ' (3) 784).
- 27 ומכאן לשאלה האם קיימת חובת זהירות קונקרטיית? האם הנתבעת יכלה או צריכה הייתה
28 לצפות את התרחשות הנזק בנסיבות הספציפיות של המקרה כמתואר לעיל? גם חובת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

- 1 הזהירות הקונקרטית נקבעת על פי מבחן הצפיות וכפי שנכתב בע"א 145/80 שלמה ועקנין נ'
2 המועצה המקומית, בית שמש "השאלה היא, אם אדם סביר יכול היה לצפות – בנסיבותיו
3 המיוחדות של המקרה – את התרחשות הנזק, ואם התשובה על כך היא בחיוב, אם אדם
4 סביר צריך היה, כעניין שבמדיניות, לצפות את התרחשותו של אותו נזק". בע"א 417/81
5 מלון רמדה שלום נ' אליהו אמסלם פ"ד לח(1) עמוד 72 כתב לעניין זה כב' השופט ד' לוין:
6 "הפעלה ראויה של מבחן הצפיות מחייבת הבחנה בין סכנה "רגילה" לבין סכנה "בלתי
7 רגילה" לגבי הניזוק. שכן רק בגין הסכנה האחרונה מוטלת חובת זהירות קונקרטית".
- 8 בעוד ששאלת חובת הזהירות המושגית נבחנת במנותק מעובדותיו של המקרה הספציפי, הרי
9 ששאלת הזהירות הקונקרטית מתייחסת לנסיבות נשוא הדיון. המבחן לקיומה של חובת
10 זהירות הינו מבחן הצפיות. לדידי, התשובה לשאלה זו היא חיובית ומתבקשת.
- 11 לאחר שעברתי על העדויות וטענות הצדדים סבורני כי במקרה דנן שבו הסיבה הראשונה
12 שבגללה המנוחה הגיעה לבית החולים הוא איום שתשים קץ לחייה, וסימנים רבים (כולל
13 שיר הפתיחה לפסק דין זה) המצביעים על כך שהיא בבחינת "אקדח טעון", חובת הזהירות,
14 הקונקרטית למנוע התאבדותה בסיסי ומחויב המציאות.
- 15 בנוסף לשיר הנ"ל, המנוחה הותירה מכתבים רבים אשר לא משאירים ספק בכוונתה
16 ובתכנוניה לשים קץ לחייה. כך למשל שבמכתבה לגבי רעות המדריכה שמהווה מכתב תודה
17 והערכה, המנוחה חותמת על המכתב בשם ס' ז"ל. (ראה נספח טז' לתיק המוצגים). בצירור
18 שהיא ציירה כותבת בלשון הזו "WANT TO DIE מוות" ואף מציירת גרדום ואדם תלוי.
19 (ראה נספחים 52 ו-54,55,56 לתיק המוצגים).
- 20 לא זו בלבד, אלא שביום 1.3.08 כאשר הייתה המנוחה בחופש בבית, היא נעלה את דלת
21 חדרה ובלעה כמות רבה של כדורים, בניסיון להתאבד, ניסיון אשר בעקבותיו היא הועברה
22 לבית חולים "שניידר", ושוב הוחזרה לבית החולים גה.
- 23 זאת ועוד, הנתבעת ידעה היטב כי המדובר הוא בנערה המסוכנת לעצמה, וכי אכן בכוונתה
24 להתאבד. כך למשל ביום 5.6.06 נכתב בדו"ח הטיפול שלה "לפני כשעה וחצי ברחה, יחד עם
25 בנות נוספות מהמחלקה, לא ניתן ליצור עמה קשר, נמסר למשפחה מודאגים ממצבה. לאחר
26 התייעצות עם ד"ר בולביק, לאור העובדה שנמצאת בהסתכלות מחשש לאובדנות, הועברה
27 הודעה למשטרה...". (ראו עמוד 10 לתיק המוצגים מטעם התביעה). לאחר 6 ימים, דהיינו
28 ביום 11.6.06 היא ברחה שוב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16515-11-09 מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 החמור מכל, הנתבעת ידעה כי המנוחה מחזיקה במפתח מאסטר אשר פותח את הדלתות של
2 כל המחלקה, וכי ביכולתה לברוח בכל עת נתון, דבר שמנטרל את כל תכליתו של האשפוז.
3 (ראה מכתבה של ד"ר לואיסה בולוביק- מנהלת מחלקת נוער סגורה מיום 5.11.07 שם היא
4 כותבת על כך במפורש בעמוד 2, פסקה אחרונה.

5 ובנקודה זו יפים הם דבריו של המומחה מטעם התובעים, ד"ר יוסי הטב, אשר ציין בחוות
6 דעתו, שהייתה בעיני יותר אובייקטיבית, אמינה ומקצועית ומבוססת כדבעי:

7 "אף אם לא ניתן לנו כמטפלים ו\או כהורים למנוע כל התאבדות, זו של ס'
8 הייתה יכולה להימנע לו נקטו באמצעי שמירה, השגחה, הגבלה, סדציה
9 מחמירים יותר מאלה שננקטו. במיוחד כאשר ערב ההתאבדות היא הצליחה
10 לגנוב מפתח כללי וכנראה מי מהצוות ידע על כך ובמיוחד כאשר כתבה הרבה
11 מכתבי פרידה, אשר אותתו על כוונתה. כנראה שאותות אלה לא נקלטו במלוא
12 חומרם ואז לא נקטו צעדים מחמירים שהיה בהם למנוע, אולי, התאבדות זו
13 של ס'"

14 כב' השופט פרידלנדר בת"א (ב"ש) 3001/09 א' ח' ס' נ' מדינת ישראל הביא את דבריו של ז'ן
15 פול סארטר, ב"הבחילה", בו עמד על הפער בין הצטברותם האקראית של מאורעות לבין
16 תיאורם הנרטיבי בדיעבד:

17 "כאשר מספרים על החיים, הכל משתנה: אולם זהו שינוי שאיש אינו מבחין
18 בו... המאורעות קורים בדרך אחת ואנחנו מספרים אותם בדרך אחרת. נראה
19 שפותרים בהתחלה... ובעצם, הרי מתחילים מן הסוף. הוא שם, לא נראה
20 ונוכח, והוא המעניק לאותן מילים ספורות את החגיגות ואת הערך של
21 התחלה... אבל הסוף נמצא שם והוא משנה הכל... וסיפור המעשה מתרחש
22 לאחור: הרגעים חדלו להצטבר זה על גבי זה באקראי, הם אחוזים על ידי סוף
23 הסיפור המושך אותם אליו וכל אחד מהם, בתורו, מושך אליו את הרגע הקודם
24 לו".

25
26 רוקנטאן, גיבור "הבחילה", שב לעניין זה בסוירו במוזיאון המקומי. הוא מבחין
27 בדיוקנאותיהם של פרנסי העיר, והנה הם עוטים כבוד והדר. אולם, בחינה מעמיקה יותר
28 מגלה כי מן הדיוקנאות מחקו הציירים פרט זה או אחר בדיוקן שלא הלם את כוונת ההנצחה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 שלהם, כגון הפגיעות האנושית והחולשה המסתורית שבאותם פרצופים. כך נהפכו הפנים
2 ממכלול של נתונים עובדתיים שלא נועדו לשרת שום מטרה – לנושאי משמעות טוטאלית
3 [מנחם בריןקר, ז'ן פול סרטור: **דרכי החירות**, אוניברסיטה משודרת 1992, עמ' 49 ו-51-54,
4 בהתאמה].

5 מכל המקובץ לעיל, ניתן להצביע על הצטברות שלכאורה אקראית של מאורעות שהביאו
6 למותה הטראגי של המנוחה, עלמה צעירה שטרם החלה את חייה האמיתיים, ברוזון מכוער
7 בעיני עצמו שטרם הבין את יופיו כברבור. לדידי, לא בהצטברות אקראית של אירועים בלתי
8 צפויים אנו צופים אלא בהפרה של חובת הזהירות הקונקרטיית. הנתבעת לא השכילה למנוע
9 את הנזק, ידעה שמדובר בבחורה המסוכנת לעצמה, המחזיקה במפתח ראשי של המחלקה,
10 יכולה לצאת ולהיכנס מתי שנוח לה, ובניגוד למטרת האשפוז הסגור, ולמרות כל זאת, לא
11 הצליחה למנוע את התוצאה העגומה. במצב שכזה היה עליה למנוע את הנזק ולהחליף באופן
12 מידי את מנעולי דלתות היציאה של המחלקה, וכן להשגיח על המנוחה באופן יותר
13 אינטנסיבי. יצוין שאחרי שהמנוחה שמה קץ לחייה החליטה הנתבעת להחליף את המנעולים
14 במחלקה, ממפתחות רגילות לכרטיסים אלקטרוניים. כך עולה ממכתב לשכת הפסיכיאטר
15 המחוזי מיום 2.9.09 **שציין כי "בעקבות אותו אירוע מצער בו התאבדה אחת המאושפזות,**
16 **הצוות בודק עצמו, לומד ומשפר תהליכי עבודה, לדוגמא: הוחלפו מפתחות בכרטיס**
17 **אלקטרוני בכל המחלקות...."** (ראה מכתב לשכת הפסיכיאטר המחוזי מיום 2.9.09), דבר
18 שאומר דרשני.

19 ניתן ללמוד למשל בת.א 2307/99 **לוי אנה נ' עיריית קרית ביאליק** שכאשר מזיק מסדר
20 מכשול ומתקן את הפגם שגרם לנזק, לאחר קרות הנזק, הדבר מחזק את הטענה כי הייתה
21 רשלנות.

22 אשר על כן אני קובע כי הנתבעת הפרה את חובת הזהירות המוטלת עליה, שכן גם אי מניעת
23 הסיכון מהווה הפרת חובת הזהירות.

24 סבורני גם שהפרת החובה היא שגרמה נזק. אילו נקטה הנתבעת באמצעי זהירות ראויים כפי
25 שעשתה בעקבות האירוע הטראגי הנ"ל, כגון החלפת המפתחות, הוספת גגון המונע גישה לגג,
26 כריתת חלק מהעץ שהיה בסמוך לקיר כדי למנוע טיפוס ובריחה דרך הגג, הסיכוי, כי הנזק
27 היה נמנע גדול מן הסיכוי כי היה מתרחש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 טענת הנתבעת כי אין המדובר בבית סוהר, אין לעסוק בהשגחה אינטנסיבית על המטופלים,
2 וכי גם בבתי סוהר ישנם אסירים שבורחים, דינה להידחות. מטרת הענישה הפלילית
3 והרחקת מורשעים המסוכנים לציבור מהציבור, שונה במהותה ממטרת אשפוז סגור למי
4 שמסוכנת לעצמה. אין קשר בין הדברים ולא צריך לנסות לבצע כל קשר מסוג זה.

5 באשר לקשר הסיבתי המשפטי בין הפרת החובה לבין הנזק הרי שהן על פי מבחן הסיכון
6 הבוחר האם התוצאה המזיקה בתחום הסיכון שיצרה התנהגות הנתבעת הייתה שייכת לסוג
7 הסכנות המסתברות ממנה ואשר בגללן יש לראותה כרשלנות סבורני כי מעשיה ומחדליה של
8 הנתבעת נמצאים בתוך מתחם הסיכון שחובת הזהירות המוטלת על הנתבעת באה למנוע,
9 והן במבחן השכל הישר, התנהגותה של הנתבעת ורשלנותה כאמור לעיל הם שתרמו לנזק,
10 לדידי, במקרה דנן הפרתה של הנתבעת את חובת הזהירות היא הסיבה העובדתית לקרות
11 הנזק.

12 אשר על כן ולאור כל האמור לעיל אני קובע כי הנתבעת התרשלה וכי התרשלותה היא
13 שגרמה למצער, למותה של המנוחה.

אשם תורם

14
15 האשם התורם מהווה הגנה למזיק לא מפני עצם האחריות בנוזיקין גופה, אלא מפני החובה
16 לפצות את הניזוק על מלוא נזקו. בקביעת קיומו של אשם תורם יש תחילה לבחון אם,
17 בנסיבות הענין, נהג הניזוק כאדם אחראי ותוך זהירות סבירה (מבחן האדם הסביר); ואם
18 נמצא שלשאלה זו יש להשיב בשלילה, כי אז תחולק האחריות לפגיעה על פי מבחן האשמה
19 המוסרית, דהיינו, הצבת מעשי הרשלנות של המזיק והניזוק זה מול זה כדי להשוות ולהעריך
20 את מידתם ומשקלם של מעשיו ומחדליו של כל צד (ראו: ע"א 417/81 מלון רמדה שלום נ'
21 אמסלם, פ"ד לח(1) 72, 81; ע"א 73/86 שטרנברג נ' עיריית בני-ברק, פ"ד מג(3) 343, 351-
22 350; ע"א 542/87 קופת אשראי וחסכון אגודה הדדית בע"מ נ' עוואד, פ"ד מד(1) 422, 438;
23 ע"א 2245/91, 2359 ברנשטיין נ' עטיה, פ"ד מט(3) 709, 723; לענין זה יש לזכור תמיד,
24 שנטל ההוכחה לקיום האשם התורם מצד הנפגע מוטל על שכם הנתבע. ראו ע"א
25 526, 528/64 "זחליל" חברה לחריש, יישור וחפירות קרקעות בע"מ נ' פנחס, פ"ד יט(4) 455,
26 461; ע"א 477/85 בוארון נ' עיריית נתניה, פ"ד מב(1) 415, 424; יש לבדוק, איפוא, אם
27 עלה בידי הנתבעת להרים את הנטל המוטל עליה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16515-11-09 מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 סבורני כי במקרה דנן אין להשית על התובעים אשם תורם כלל וכלל. אינני סבור שקיימת
 2 שכיחות מצבים כאלה שבמוסד מסוג זה, במחלקה מסוג זה, ישנם מטופלים אשר בחזקתם
 3 מפתחות למחלקות הסגורות, אשר ביכולתם להיכנס ולצאת מהמחלקה כרצונם החופשי,
 4 דבר שמאיים את מהות הטיפול וטיבו. לדעתי לא התנהגות הוריה ולא שתיית אלכוהול מצד
 5 המנוחה היא זו שגרמה למותה של המנוחה, אלא, רשלנותה של הנתבעת היא זו שגרמה
 6 ליציאתה מלכתחילה ובהמשך למותה.

שאלת הנזק

כאב וסבל וקיצור תחולת חיים

8
 9
 10 ב"כ התובעים טענה כי על בית המשפט להתחשב במחדלים הקשים של הנתבעת שהביאו
 11 בסופו של יום למותה, ולעובדה כי אלמלא רשלנותה של הנתבעת, היתה הילדה מחלימה,
 12 מתבגרת, מקימה משפחה ומתפרנסת למחייתה. יתירה מזה, הולכת ומתגבט מגמה של
 13 "פסיקת סכומים ממשיים" ועל כן נטען כי יש מקום לפיצוי בסך 400,000 ₪, בגין הנזק הלא
 14 ממוני.
 15 עוד טענה ב"כ התובעים כי הפסיקה במגמת עלייה בעניין פיצוי בגין קיצור תחולת חיים, וכי
 16 יש לפסוק פיצוי הולם על סך של 1,000,000 ₪ בגין ראש נזק זה.

17
 18 ב"כ הנתבעת טען כי המנוחה נפטרה באופן מיידי ולא סבלה טרם מותה. בנסיבות אלה, טען
 19 ב"כ הנתבעת כי אין לפסוק פיצוי בגין ראש נזק זה. ואילו בגין קיצור תחולת החיים, אין
 20 לפסוק יותר מסך של 150,000 ₪

21
 22 בע"א 15/66, שנער נ' פריד, פד"י כו 455, התגלו מחלוקות בין השופטים. השופט ברנזון דגל
 23 באמת מידה לקביעת גובה הפיצוי, לפי אורך החיים שנגדעו. ואילו השופט זילברג דגל
 24 בקביעת אמת מידה לפי עצם החיים שנגדעו [ראו הדיון בספרו של השופט קציר, **פיצוי בשל**
 25 **נזק גוף**, עמ' 1072 ואילך]. אך גם השופט זילברג קיבע את עוצמתו וממשתו של הנזק
 26 בתודעה של הניזוק. מאחר שדבריו חשובים, עצמתיים ואנושיים מצאתי להביאם כלשונם:

27
 28 " ואם תאמר - כפי שכותב חברי הנכבד, השופט ברנזון. וכפי שאף אני אמרתי
 29 וסברתי במהלך הדיון - כי אבדן תחולת החיים מتركז באותו רגע מר ונמהר, בו
 30 רואה הקרבן לנגד עיניו את קצו הקרוב, ומתייאש סופית מן האחרית - ותקוה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 שייחל לה לפני הפגיעה; היינו, כי היאוש המדכדך של ההולך למות הוא הוא
2 המייצג, כראש נזיקין, את התוחלת שאבדה לו בעטיו של המזיק. אם תאמר כן
3 - מיד תישאל השאלה, מה נעשה בנפגע שאיבד את הכרתו ממש עם קרות
4 התאונה, ואינו רואה כלל את המלאך הנוטל את חייו?
5 ... ואם תמצוי לומר בתשובה לשאלה זו, כי הרגשת היאוש הסובייקטיבית היא
6 לאו דוקא, ואובדן תוחלת החיים מתגשם למעשה בו ברגע, בו הנפגע "מקפד
7 כאורג חייו", ומוציא את מנת האנרגיה האחרונה של גופו - ואפילו הוא, בשל
8 עילפון וטשטוש, כלל אינו מרגיש בכך. אם זו תהא התשובה - תתעורר השאלה
9 הנוספת: ומה יהא על אדם שהפגיעה הקטלנית הרגתו על אתר, והוא "מן
10 החיים יצא למוות", בלי להיות אף רגע מועמד וצפוי למיתה?...
11 על כרחך אתה אומר, כי ראש נזיקין זה, לא במידות ומשקלות של הגיון ייבחן.
12 מקורו לא בתבונה אלא במוסר וברגש: הכורח להגיב על מעשהו המסוכן של
13 הפוגע-הרשון, והרצון שלא לתת לו להתחמק מאחריותו. לא ייתכן כי מי שפוצע
14 וחובל וממית, ייצא נקי ופטור ושמה, רק מפני שמכתו היתה כה "מוצלחת",
15 עד שלא זו בלבד שהיא קיפחה את חיי הזולת. אלא אף "אכלה" את התובע
16 שבהם; או מפני שהחיים הם ערך כל כך יקר ונשגב, עד שאין למצוא לו מורה
17 שקולה, אדיקוויטית, במקרה השמדת החיים. על כגון זה ייאמר: "וכי בשביל
18 שאני זכר - הפסדתי?!". על-כל-פנים לא מפי המזיק מוכנים אנו לשמוע
19 מענה שכזה. אפשר איפוא לבסס, מבחינה מוסרית-רגשית זו, את ההכרה
20 באבדן תוחלת החיים כראש-נזיקין המשתלם ליורשי הנפגע שמת....".
21
22 דר' הטב כתב בחוות דעתו: "לגבי סיכוייה של ס' להמשיך לחיות את חייה כבגירה לו היה
23 הצוות בבית החולים גהה משגיח עליה כנדרש - יש לזכור כי במקרים רבים הבעיה חולפת
24 עם התבגרותן של החולות ודעתן של חולות אלו מתיישבת בגיל מבוגר יותר, והן מחלימות.
25 עלינו כרופאים לעזור להן להגיע לגיל זה".
26
27 אשר על כן, ולאור הפסיקה הרחבה שהוגשה ע"י התובעים, ומגמת הפיצוי בגין ראשי נזק
28 אלו, הנניקובעשהנתבעתתפצהאתתובעיםבגיןראשינזקאלובסךשל 500,000 ₪.
29
30
31
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

פיצוי בגין השנים האבודות

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

ב"כ התובעים טענה כי ההלכה ברורה וכי פיצוי בגין הפסדי השכר של קטין יש לחשב לפי השכר הממוצע במשק. התובעים הגישו חישוב ועתרו לפיצוי בסך של 703,103 ₪ בגין ראש נזק זה.

ב"כ הנתבעת טען כי המנוחה סבלה עוד משחר ילדותה מהפרעת התנהגות חמורה אשר הראתה החמרה עקבית, מעולם לא הצליחה להשתלב בחברה, מרדה בכל מסגרת בה שהתה והייתה בעלת דפוס התנהגות עברייני ואישיות בעלת מאפיינים אנטי סוציאליים. ומשכך פני הדברים יש לקבוע כי המנוחה לא הייתה מגיעה בחייה הבוגרים לשכר הממוצע במשק. אם הייתה עובדת, הייתה יכולה לעבוד רק במסגרת מוגנת, ואף זאת בהתחשב בתקופת היעדרות שוודאי היו עקב אשפוזים, מאסרים וכו', וכי יש לעשות תחשיב לפי מחצית משכר המינימום במשק. הנתבעת הגישה חישוב בהתאם והציעה בראש נזק זה סך של 204,783 ₪.

בפסק דין עא 9873/06 כללחברהלביטוחבע"מנ' מיכלפפו נקבע כי:

"כל עוד סיפור החיים התעסוקתי של הקטין טרם החל להיכתב הרי שמכלול האפשרויות התעסוקתיות, שאותו משקף השכר הממוצע במשק, עודנו פתוח לפניו, לטוב או לרע. האופן הפתוח לפניו צריך שישקף את שקלול ההזדמנויות העומדות בפני אדם בישראל – כולן".

סבורני שנסיבותיה האישיות של המנוחה אכן היו מקשים עליה להשתכר שכר ממוצע במשק, אך דרישת הנתבעת לחשב את הפיצוי לפי מחצית משכר המינימום מעליבה ופוגענית. בנסיבות מיוחדות של תיק זה, אני סבור שנקודת המוצא צריכה להיות השכר החיצוני (בסך כ- 6,500 ₪) ולא השכר הממוצע במשק, בחישוב גלובלי ולא אקטוארי מלא.

לאחר שעיינתי בנתונים אלו, ראיתי לנכון לפסוק סכום הגון, סביר וגלובאלי, אשר לוקח בחשבון את גילה של המנוחה, אפשרות שאלמלא האירוע הטראגי, מצבה הנפשי ישתפר, והיתה מצליחה להיכנס לשוק העבודה ולכן יש להעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על סך של 400,000 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1

2

3

הוצאות קבורה

4

5 התובעים טענו כי בעקבות מותה של המנוחה נגרמו הוצאות קבורה, שבעה וצו ירושה אשר
6 משוערכים להיות בסך של 6,000 ₪. הנתבעת לא התנגדה לסכום זה.

7

אשר על כן, אני פוסק כי בגין ראש נזק זה תפצה הנתבעת את התובעים בסך של 6,000 ₪.

8

9

הפסדי פנסיה ותנאים סוציאליים בשנים האבודות

10

11 כידוע, החל מיום 1.1.08 חל על כל העובדים במשק צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק
12 לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז – 1957. על פי צו זה, החל מיום 1.1.13 הפרשות העובד
13 משכרו הינה 5% והפרשת המעביד 10%. לפיכך, חישוב הפסד הפנסיה יעשה לפי הפסד
14 תשלומי המעביד, 10% מהפסד השכר לעתיד.

15

16 אשר על כן, אני מעמיד את הפיצוי בראש נזק זה על סך 40,000 ₪ שהינם 10% מהפסד
17 ההשתכרות.

18

19

הוצאות הטיפול הפסיכולוגי לתובעים 2 ו-3

20 עסקינן בנזק מיוחד אשר יש להוכיחו בראיות של ממש. (ראו ע"א 524/74 אסבסטוס נ' פזגו
21 פ"ד (3) 281,285; ע"א 355/80 אנסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע פ"ד לה (2) 809,800).

22 על פי המכתב מטעם "בשביל החיים" מיום 19.4.12, התובעים 2 ו-3 השתתפו בקבוצת
23 תמיכה בעלות על סך של 3,000 ₪.

24 אשר על כן, הנני מעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על סך של 3,000 ₪.

25

כאב וסבל לתובעים 2 ו-3

26 ב"כ התובעים טענה כי הפסיקה הכירה במקרים שוני בפיצוי בגין כאב וסבל שנגרם להורים
27 בגין אובדן פרי בטנם, וזאת אף במקרים שבהם לא נגרמה נכות נפשית להורים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצ"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1 ב"כ הנתבעת טען כי בהתאם להלכת אלסוחה, דין טענה זו להידחות.
2 מקובלת עליו טענת הנתבעת. התובעים לא הוכיחו את קיומן של יסודות "הלכת אלסוחה"
3 ולא הומצאה חוות דעת המתייחסת לפגיעה הנפשית שנגרמה להורים.
4 אין ספק כי ההורים חוו אובדן ואבל לאחר פטירת המנוחה, אך בפן המשפטי, הדבר אינו
5 מקים עילה לפסיקת פיצוי בגין ראש נזק זה.
6 פסקי הדין שהומצאו ע"י ב"כ התובעים מדברים על מקרים אחרים, בהם למשל עובר מת
7 בלידה, ואינם מתייחסים למקרים כגון מקרינו דנן.

הפסד קצבת זקנה

8
9 ב"כ התובעים טענה כי הפסדי קצבת הזקנה עומד על סך 13,120 ₪.
10 ב"כ הנתבעת לא התנגד לסכום זה.
11 אי לכך, הנני מעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על סך 13,120 ₪.

הוצאות משפטיות מוגברות

12
13
14 ב"כ התובעים טענה כי במהלך דיוני ההוכחות, לא הפסיקו העדים מטעם הנתבעת להשתלח
15 במנוחה ובהוריה תוך שהם מכנים אותה שוב ושוב "עבריינית" ומאשימים את הוריה בכך
16 שלא לקחו אחריות כלפיה. דבר שגרם להורים לסבל קשה ומיותר, ובנוסף לסבל הנורא
17 בעקבות מותה.
18 ב"כ הנתבעת טען כי דין דרישה זו להידחות, וטען כי נהפוך הוא, הצוות הרפואי טיפל
19 במנוחה כראוי, אהב אותה ועל ומעבר על מנת לעזור לה ולתמוך בה לאורך אשפוזה,
20 זמן שהוריה של המנוחה סרבו לקבל אותה חזרה לביתם.
21 סבורני כי אם הייתה פגיעה ברגשותיהם של ההורים על ידי השימוש במונחים כאלה או
22 אחרים שגרמו לפגיעה רגשית, הדבר נעשה תוך נסיון לייצג במסירות ובנאמנות את עניינה
23 של הנתבעת ואין מקום לחייב את הנתבעת בהוצאות משפט מוגברות, בגין כך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 09-11-16515-מ. ז"ל ואח' נ' שירותי בריאות כללית בע"מ

מוצש"ק פרשת וישלח, 16/11/013

בס"ד

1

2

סוף דבר

3

4

הנתבעתתשלם לתובעים את הסכומים הבאים :

5

6

כאב וסבל וקיצור תחולת חיים : 500,000 ₪.

7

פיצוי בגין השנים האבודות : 400,000 ₪.

8

הוצאות קבורה : 6,000 ₪.

9

הפסדי פנסיה ותנאים סוציאליים בשנים האבודות 40,000 ₪.

10

הפסד קצבת זקנה : 13,120 ₪.

11

הוצאות הטיפול הפסיכולוגי לתובעים 2 ו-3 3,000 ₪.

12

סך הכל: 962,120 ₪.

13

14

כמו כן תישא הנתבעת בהוצאות משפט ובשכ"ט עו"ד בסך כולל של 180,000 ₪.

15

16

המזכירות תשלח פסק דין זה לצדדים בדואר רשום

17

18

מפאת חשיבות הקביעות הנורמטיביות בתיק זה, הנני מורה על פרסום פסק הדין, אך תוך

19

השמטת פרטים מזהים של המנוחה ושל הוריה בכדי לשמור על פרטיותם.

20

21

ניתן והודע היום ט' בכסלו תשע"ד, 12.11.13 בהעדר הצדדים

מנחם קליין, שופט

22

23